

GAZDASÁGI
VERSENYHIVATAL

VERSENYTANÁCS

Vj-4/2008/30.

A Gazdasági Versenyhivatal Versenytanácsa

- az
 - **Euronics Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.** (Budapest),
 - **Bravotech Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.** (Hódmezővásárhely),
 - **Elektro-Quality Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.** (Jászberény),
 - **Vöröskő Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.** (Veszprém) és
- a **HSBC Credit Pénzügyi Szolgáltató Zrt.** (Budapest)

ellen fogyasztói döntések tisztességtelen befolyásolása miatt indított eljárásban - tárgyaláson kívül - meghozta az alábbi

végzést

A Versenytanács a versenyfelügyeleti eljárást megszünteti a Euronics Kereskedelmi és Szolgáltató Kft., a Bravotech Kereskedelmi és Szolgáltató Kft., az Elektro-Quality Kereskedelmi és Szolgáltató Kft. és a Vöröskő Kereskedelmi és Szolgáltató Kft. vonatkozásában.

A jelen végzés ellen a kézhezvételtől számított 8 napon belül a Euronics Kereskedelmi és Szolgáltató Kft., a Bravotech Kereskedelmi és Szolgáltató Kft., az Elektro-Quality Kereskedelmi és Szolgáltató Kft. és a Vöröskő Kereskedelmi és Szolgáltató Kft. a Gazdasági Versenyhivatalnál benyújthat, de a Fővárosi Bírósághoz címzett jogorvoslati kérelemmel élhet.

I n d o k o l á s

1. A Gazdasági Versenyhivatal annak vizsgálatára indított versenyfelügyeleti eljárást, hogy a Euronics Kereskedelmi és Szolgáltató Kft. (a továbbiakban: Euronics Kft.), a Bravotech Kereskedelmi és Szolgáltató Kft. (a továbbiakban: Bravotech Kft.), az Elektro-Quality Kereskedelmi és Szolgáltató Kft. (a továbbiakban: Elektro-Quality Kft.) és a Vöröskő Kereskedelmi és Szolgáltató Kft. (a továbbiakban: Vöröskő Kft.) a HSBC Credit Pénzügyi Szolgáltató Zrt. [a vizsgálattal érintett időszakban alkalmazott név szerint: Beneficial (Magyarország) Pénzügyi Szolgáltató Zrt., a továbbiakban: HSBC Zrt.] által nyújtott hitelekéről adott tájékoztatásokkal a 2007. január 2. és 2007. május 9. közötti időszakban

megsértették-e a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló 1996. évi LVII. törvény (a továbbiakban: Tpv.) III. fejezetének rendelkezéseit.

Az eljárásba a HSBC Zrt. ügyfélként bevonásra került.

I.

Az eljárás alá vontak

2. A Euronics Kft. 2001. március 8-án alakult meg a Vöröskő Kft. 50, az Elektro-Quality Kft. 25, valamint a Bravotech Kft. 25 százalék szavazati jogot biztosító üzletrész-tulajdona mellett, abból a célból, hogy az érintett vállalkozások csatlakozzanak a Euronics nemzetközi áruházláncához és kiépítsék annak Magyarországon működő hálózatát, kihasználva a közös vállalkozásnak azon előnyeit, melyek a közös beszerzésből és marketingből, valamint az egységes kiskereskedelmi arculatból származhatnak.

3. Az alapítók közül

- a Vöröskő Kft. szórakoztató elektronikai termékek és háztartási gépek (a továbbiakban együtt: műszaki fogyasztási cikkek) kiskereskedelmével foglalkozik, üzletei vannak Budapesten és több vidéki városban. A 2006. évi nettó árbevétele 24,1 milliárd Ft volt,
- az Elektro-Quality Kft. Kelet-Magyarországon végez műszaki fogyasztási cikk kiskereskedelmi tevékenységet. A 2006. évi nettó árbevétele 9,7 milliárd Ft volt,
- az Elektro-Quality Kft.-vel azonos tulajdonosok által irányított Bravotech Kft. műszaki fogyasztási cikk nagykereskedelmi tevékenységet folytat részint az Elektro-Quality Kft., részint a tőle tulajdonilag független franchise partnerei részére. A 2006. évi nettó árbevétele 16 milliárd Ft volt.

4. A Euronics Kft. 2001. április 10-e óta szerződött partnere az európai Euronics International-nak, amely beszerzési társulásként (méreténél fogva) előnyös feltételekkel képes szerződéseket kötni a gyártó vállalkozásokkal. A partneri viszony alapján a Euronics Kft. használhatja a márkanévet, alkalmazhatja a Euronics International által kialakított „know-how”-t, s részt vehet a nemzetközi akciókban.

5. A 2006-ban 625 millió F nettó árbevételt elért Euronics Kft. tevékenysége az alapítói részére nyújtott alábbi szolgáltatásokra terjed ki:

- egységes fellépés biztosítása a beszállítókkal szemben, ami magában foglalja a megkötendő beszerzési szerződések jóváhagyását is,
- az alapítók üzletei (mint áruházlánc) egységes arculatának kialakítása, a marketing tevékenység összehangolása, a Euronics márkanévhez kötődő szolgáltatások (eladó személyzet képzése, házhozszállítás, áruvásárlási hitel lehetőségek) egységes elérhetőségének biztosítása,
- az akciós termék körének és árának alapítók közötti összehangolása, valamint a közös akciós reklámújság megjelentetése, terjesztése, az egységes marketing-arculat kialakítása.

A Euronics Kft. három ügyvezetője közül az egyik egyben a Vöröskő Kft., a másik egyben az Elektro Quality Kft. ügyvezetője, ez utóbbi minőségében a Bravotech Kft.-t is képviselve. Megjegyzendő, hogy a Euronics Kft. társasági szerződése szerint az Elektro Quality Kft. és a Bravotech Kft. egy tagnak számít.

6. A Euronics elnevezés alatt jelenleg mintegy 140, az alapítók által tulajdonolt és a Euronics-lánchoz franchise szerződések útján kapcsolódó üzlet működik. Az üzletek Magyarország egész területét lefedik, 70%-uk 40.000 lélekszám alatti településeken található.

7. A Gazdasági Versenyhivatal az elmúlt években több versenyfelügyeleti eljárást folytatott le a Euronics Kft.-vel, a Vöröskő Kft.-vel, a Bravotech Kft.-vel és az Elektro-Quality Kft.-vel szemben, s többször került megállapításra, hogy a fogyasztói döntések tisztességtelen befolyásolására alkalmas magatartást tanúsítottak:

- a Vj-52/2005. számú eljárást a Bravotech Kft.-vel szemben folytatta le a Versenytanács, s vele szemben bírságot szabott ki, mert 2005. január 11. és 31. között érvényes reklámújságjában azt állította, hogy az akciós JVC-DVD lejátszó „mindent” lejátszik, illetve az újságban szereplő valamennyi termékre a „legjobb” árakat alkalmazza,
- a Vj-40/2006. számú versenyfelügyeleti eljárásban a Versenytanács megállapította, a Euronics Kft. a fogyasztók tisztességtelen befolyásolására alkalmas magatartást tanúsított azzal, hogy a 2005-2006. évi vizsgált időszakban megnehezítette az ECS6320 típusú hordozható számítógépre adott árengedménye megítélését, a Samsung CW2923065 típusú televíziót a valósnál nagyobb árkedvezménnyel hirdette meg, valamint a „Tud ennél olcsóbbat?” szlogent alkalmazta. A bírság megfizetésére kötelezett Euronics Magyarország Kft. a határozatot tudomásul vette, amely ennek ellenére bírói felülvizsgálat alatt áll, mert az egyik versenytárs kezdeményezte a felülvizsgálatot,
- a Vj-102/2006. számú eljárásban hozott határozatában a Versenytanács megállapította, hogy a Euronics Kft., a Vöröskő Kft., a Bravotech Kft. és az Elektro-Quality Kft. a 2006. január 1. és 2006. április 10. közötti eljárási időszakban irányadó reklámújságokban a nem akciós árakból számított árkedvezmények mértékéhez kapcsolódó árfeltüntetési, valamint a vele együtt értelmezhető ÁFA-csökkentés feltüntetési gyakorlata alkalmas volt a fogyasztók megtévesztésére,
- a Vj-149/2006. számú eljárásban a Versenytanács a Euronics Kft.-vel, a Vöröskő Kft.-vel, a Bravotech Kft.-vel és az Elektro-Quality Kft.-vel szemben összesen 45 millió Ft bírságot szabott ki, mert 2006. április 10. és augusztus 17. között a Euronics Kft. által megjelentetett reklámújságok az akciós árakhoz kapcsolódó árkedvezményekről a fogyasztók megtévesztésére alkalmasan tájékoztattak. A Fővárosi Bíróság 11.K. 31.980/2007/5. számú jogerős ítéletében elutasította a határozat felülvizsgálata céljából benyújtott keresetet.

8. A Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete (a továbbiakban: PSZÁF) 2001-ben engedélyezte a HSBC Zrt. [2008. május 19-ig: Beneficial (Magyarország) Pénzügyi Szolgáltató Zrt.] pénzügyi vállalkozásként történő megalapítását.

A HSBC Zrt. mint a londoni székhelyű HSBC Csoport tagja tartós fogyasztási cikkek áruhitelkezésével, illetve személyi kölcsönök, ingatlanfedezetű hitelek nyújtásával foglalkozik. Áruhitelét szerződött kereskedő partnerei közreműködésével kínálja az ország egész területén, személyi kölcsönei pedig fiókhálózatán keresztül érhetők el. Több bolthálózattal dolgozik együtt. A kölcsön odaítélése minden esetben a HSBC Zrt. által elvégzett hitelbírálat függvénye, a kondíciók tekintetében mindenkori Hirdetményei az irányadóak.

A Tpv. 24.§-ának (3) bekezdése alapján a HSBC Zrt. nettó árbevétel helyett figyelembe veendő bevételi tételeinek összege 2006-ban 5,8 milliárd Ft volt.

II. A műszaki fogyasztási cikkek forgalmazása, a fogyasztási hitel és az áruhitel

9. A műszaki fogyasztási cikkeket a hazai kiskereskedelemben túlnyomó részben nagy alapterületű, szakosodott üzletekben (Electro World, Media Markt), és ezeken belül is a szakosodott áruházláncokban (Elektropont, Saturn, Euronics) és az ugyancsak széles választékban műszaki cikkeket kínáló, de alapvetően élelmiszer profilú vegyes kereskedelmi láncokban (pl. Tesco, Cora, Auchan) forgalmazzák. A forgalom kisebb hányada a szakosodott kiskereskedelmi boltokra és a márkaboltokra esik. A műszaki fogyasztási cikkek magyarországi forgalmából a Euronics részesedése meghaladja a 10%-ot.

A műszaki fogyasztási cikkekre jellemző a nagymértékű innováció, ezzel összefüggésben az egyes típusok gyors avulása. Az egyes termékek nagyfokú helyettesíthetőségéből adódóan éles versenyhelyzet tapasztalható, érdemi piacra lépési korlát nem jellemző. A műszaki fogyasztási cikkeknél nagyon gyakori a termékdifferenciálás, és nem hagyható figyelmen kívül az egyes márkákhoz kapcsolódó fogyasztói hűség sem. A fogyasztói hűség a műszaki cikkek értékesítését végző, jellemzően áruházláncként működő kiskereskedőkkel kapcsolatban is tapasztalható, legyenek azok hipermarketek vagy műszaki áruházláncok, illetve különösen márkabolt hálózatok. Ezzel a ténnyel is összefüggésben mind a műszaki fogyasztási cikkek, mind pedig a műszaki fogyasztási cikk kiskereskedelem esetében igen nagy szerepe van a marketing tevékenységnek.

A műszaki fogyasztási cikkek úgy fizikailag, mint a költségek szempontjából a jól szállítható árukhoz sorolhatók, és ebből adódóan az ezen termékekkel történő kereskedelemben földrajzi akadályokról nem beszélhetünk. A termékek disztribúciójára ennek ellenére – különösen a fogyasztói vásárlási szokásokra, de a termékek jellegére, illetőleg a forgalmazásukra (illetőleg az azzal összefüggő jótállásra) vonatkozó, gyakorlatilag minden nemzeti jogban megtalálható jogi szabályozásból eredő kötelezettségekre is tekintettel – földrajzi szempontú szegmentáció jellemző, mely a szállítási távolságok optimalizálását is célozza.

10. A különböző áruházak, üzletek közötti választás folyamatában a fogyasztói döntés befolyásolására alkalmas az olyan tájékoztatás, amely szerint a fogyasztónak lehetősége van hitel igényvételére, ha vásárolni szeretne. Emellett a reklámok gyakorta arról tájékoztatják a fogyasztókat, hogy valamilyen szempontból kedvezményes hitel áll a rendelkezésükre.

11. A fogyasztási kölcsönt, mint a mindennapi életben szokásos használati tárgyak, elsősorban tartós fogyasztási cikkek megvásárlásához vagy szolgáltatások igénybevételéhez szükséges hitelt a hitelintézetek (bankok, takarékszövetkezetek) és pénzügyi vállalkozások is kínálják. Ezek egy része szabad felhasználású, azaz bármire költhető, míg mások konkrét áruk, szolgáltatások (pl. utazási hitel) elérését segítik.

A fogyasztási kölcsön termékek értékesítésére vonatkozóan számos jogszabály tartalmaz rendelkezéseket, így különösen a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény, a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény, valamint a kamat, az értékpapírok hozama és a teljes hiteldíj mutató számításáról és közzétételéről szóló 41/1997. (III. 5.) Korm. rendelet. A jogszabályok értelmében

- a fogyasztási, lakossági kölcsönszerződésnek tartalmaznia kell a külön jogszabály alapján megállapított éves százalékosan kifejezett teljes hiteldíjmutatót,
- a teljes hiteldíj a fogyasztó által a kölcsönért fizetendő terhelés, amely tartalmazza a kamatokat, folyósítási jutalékokat és minden egyéb - a kölcsön felhasználásával kapcsolatosan fizetendő – költséget,

- a teljes hiteldíj mutató (a továbbiakban: THM) az a belső kamatláb, amely mellett az ügyfél által visszafizetendő tőke és teljes hiteldíj egyenlő az ügyfél által a folyósításkor a pénzügyi intézménynek fizetett költségekkel csökkentett hitelösszeggel,
- a THM számításánál az ügyfél által a pénzügyi intézménynek fizetett költségeket, valamint a harmadik személynek fizetett költségek közül az ügyfél által felajánlott fedezet értébecslésének díját és lakásépítéseknél a helyszíni szemlék díját kell figyelembe venni.

A PSZÁF egyes ajánlásai is érintik a hitelezési tevékenységet, így

- a fogyasztók pénzügyi szervezetek általi tájékoztatásáról szóló 15/2001. számú ajánlás általános alapelvként rögzíti, a fogyasztó tájékoztatása során a pénzügyi szervezet legyen figyelemmel arra, hogy fokozott tájékoztatási, együttműködési kötelezettség terheli a fogyasztó irányában, valamint a tájékoztatás legyen pontos, egyértelmű, közérthető. Az ajánlás külön foglalkozik a termékek iránti érdeklődés kiváltását célzó, különleges jelentőséggel bíró reklámokkal és az elektronikus kereskedelem keretében történő tájékoztatás egyes kérdéseivel is,
- a lakossági hitelezés előzetes ügyfél-tájékoztatási és fogyasztóvédelmi elveiről szóló 9/2006. számú ajánlás kiemeli, a pénzügyi szektor gyors fejlődése, a folyamatos termékinnováció révén összetettebb, az ügyfelek számára egyre nehezebben érthető termékek jelennek meg a piacon és e folyamattal a fogyasztók általános pénzügyi kultúrájának szintje, pénzügyi tudása nehezen tart lépést. Következésképpen egyre inkább fennáll a veszélye annak, hogy a pénzügyi intézmények ügyfelei – a megfelelő tájékoztatás hiányában – olyan hosszú távú kötelezettségeket vállalnak, melyek előnyeit, hátrányait, lehetséges hatásait nem ismerik kellően. Az ajánlás javasolja, hogy amennyiben a pénzügyi intézmény akciós feltételű hitelt hirdet meg, egyértelműen mutassa be az akció előnyeit a standard, nem akciós hitelekkel szemben és pontosan jelölje meg, hogy ez az előny milyen időtávra szól, valamint azt, hogy (amennyiben számszerűsíthető) mekkora megtakarítást jelent az ügyfélnek.

12. Az áruhitel a legszélesebb körben hozzáférhető fogyasztási kölcsön. Ma már valamennyi nagyobb kereskedelmi hálózatban, bevásárlóközpontban helyben, egyszerűen igényelhető. Korábban ezeket a hiteleket egy-egy árucikk megvásárlásához nyújtották, ma azonban már keret jellegű hitelek is vannak, amelyeket több termék egy helyen történő megvásárlásához kínálnak.

Az áruhitelek összege általában 20 ezertől 2 millió forintig, a futamidő pedig 4-12 hónaptól három évig terjed, egyes pénzügyi szervezetek azonban négy-öt évre is kínálják a nagyobb összegű hiteleket. A hitel felvételéhez általában 20 százalékos saját erő szükséges, vagyis a hitelnyújtó csak a termék árának 80 százalékára nyújt hitelt. Egyes pénzintézeteknél meghatározott hitelösszegig nem szükséges saját erő, másutt viszont 40 százalékosat is előírnak, vagy önként akár 80 százalékos is vállalható. Adott esetben lehetőség van valamilyen időtartamú türelmi idő igénybevételére is. A türelmi idő alatt a törlesztőrészlet mértéke alacsonyabb, mivel csak a kamatot, költségeket, díjakat törleszti az ügyfél, a türelmi idő leteltével pedig a mértéke megemelkedik a fennmaradó idő alatt teljesítendő tőketörlesztés összegével.

Bár az áruhitel az egyik legdrágább fogyasztási kölcsönfajta, a legtöbben mégis ezt választják, mert egyéb feltételei (az egyszerű és gyors hozzáférés) általában a fogyasztói mérlegelés során többet nyomnak a latban, mint a hitel költsége. Az áruhitelekhez már 30-36 ezer forintos havi nettó jövedelemmel is hozzá lehet jutni. A hitel elbírálása a vásárlás helyszínén a szükséges dokumentumok birtokában az elektronikus hitelbírálat miatt jellemzően 20-30 percnél nem vesz több időt igénybe.

13. A PSZÁF szerint a legtöbb fogyasztót félrevezethetik a reklámok, mivel csak a kamatot vagy a gyors hitelbírálatot nézik, és nincsenek tisztában azzal, hogy a hitel teljes árát a THM fejezi ki, amely a kamat mellett a járulékos költségeket is tartalmazza. A hitelek összehasonlításában az igazi iránytű ezért a THM, amelyet minden három hónapnál hosszabb lejáratú fogyasztási – és egyéb lakossági – kölcsönre ki kell számolnia kölcsönadónak, s ezt fel kell tüntetnie reklámjaiban.

14. A pénzügyi szolgáltatások területén a szolgáltatók javára általában fennálló információs aszimmetriát erősíti a lakosság pénzügyi ismereteinek alacsony szintje, a nagyszámú termék áttekintésének szükségessége (figyelemmel az új, akciós, esetleg változó konstrukciókra is), illetve a tájékoztató anyagok és szerződések nagy terjedelme/nehéz áttekinthetősége (pl. az Általános Szerződési Feltételek esetében), illetőleg az ügyfélszolgálaton elhangzó szóbeli tájékoztatások rekonstruálásának problematikus volta.

III.

Az eljárás alá vontak vizsgált magatartása

15. 2007. január 2-én került aláírásra az ún. Egységes Szerkezetbe Foglalt Együttműködési Keretszerződés a HSBC Zrt., a Vöröskő Kft., a Bravotech Kft. és az Elektro-Quality Kft. között, abból a célból, hogy a Euronics Partnerek a HSBC Zrt. áruhitel-termékeit nyújtsák a magánszemély vevőknek.

A felek megállapodtak abban, hogy nem jelentetnek meg olyan hirdetéseket, reklámanyagokat, amelyek összefüggésbe hozhatók a másik féllel, a másik fél előzetes véleményezése, jóváhagyása nélkül. Ennek megfelelően ezen hirdetések nyomdába kerülését megelőzően a Euronics Partnerek kötelesek véleményezésre és jóváhagyásra a HSBC Zrt. részére megküldeni a hirdetés tervezetét.

E szerződési rendelkezés a gyakorlatban oly módon került megvalósításra, hogy

- a Euronics Kft. kapcsolattartója a szórólap nyomdába kerülése előtt a HSBC Zrt. kapcsolattartójának elektronikus úton megküldte a szórólap minden olyan oldalát, amelyik hitelajánlatot tartalmazott, illetve a hitelleírást tartalmazó ún. hitelboxot,
- a HSBC Zrt. kijelölt munkatársa ellenőrizte, hogy a feltüntetett törlesztőrészletek megfelelnek-e a hitel kondíciók által kalkulált törlesztőrészleteknek, illetve azt, hogy a hitelleírás megfelel-e a HSBC Zrt. által előzetesen jóváhagyott leírásnak, valamint hogy a hitelajánlatot tartalmazó ún. hitelbox tartalmazza-e a törvény által meghatározott minden elemet, s a feltüntetés módja megfelel-e a jogszabályoknak,
- a HSBC Zrt. mindezek ellenőrzését (esetleg javítását) követően írásban (elektronikus módon) előzetesen jóváhagyta a megjelenést,
- a Euronics Kft. a nyomdában történt legyártást követően 2 példányt megküldött a HSBC Zrt.-nek, amely ellenőrizte, hogy a megjelenés megfelel-e a jogszabályoknak.

16. A Euronics Kft., a Vöröskő Kft., a Bravotech Kft. és az Elektro-Quality Kft. a fogyasztók tájékoztatására, érdeklődésük felkeltésére, döntéseik befolyásolására folyamatos, széleskörű reklámtevékenységet folytatnak. Ennek keretében juttatják el a fogyasztókhoz az „Euronics Műszaki Áruházlánc” című reklámújságot (szórólapot), amelynek felelős kiadója a Euronics Kft. A terjesztés módja és körülményei, beleértve a szükséges példányszámok meghatározását is, a tulajdonos tagvállalkozások saját, egyéni döntésein alapulnak. A Vj-149/2006. számú versenyfelügyeleti eljárásból ismert, hogy reklámújságokat a Euronics tagvállalkozásai

rendelik meg tőle, s terjesztik azokat saját maguk által meghatározott körben. A vizsgált reklámújságok több százezer példányban kerülnek terjesztésre.

17. A jelen versenyfelügyeleti eljárás a HSBC Zrt. két termékét érinti,

- a 266 kódszámú konstrukciót („10 x 1%” hitel) és
- a 267 kódszámú konstrukciót („kevesebb, mint 1%” hitel).

18. A két konstrukció a vizsgálatl érintett időszakban (2007. január 2. és május 9. között) az „Euronics Műszaki Áruházlánc” című reklámújság alábbi számaiban került reklámozásra:

Konstrukció	Reklámújság érvényessége
10 x 1 %	2007. január 2-9.
10 x 1 %	2007. január 10-16.
10 x 1 %	2007. január 17-29.
10 x 1 %	2007. január 30.-február 7.
10 x 1 %	2007. február 8-14.
10 x 1 %	2007. február 15-26.
Havi 1% sok!	2007. április 1-9.
Havi 1% sok!	2007. április 10-16.
Havi 1% sok!	2007. április 17-30.

„10 x 1%” konstrukció

19. A 266 kódszámú („10 x 1%” hitel) konstrukció esetében az „Euronics Műszaki Áruházlánc” című reklámújságban a fogyasztó elsősorban a reklámújságban szereplő egyes termékek kapcsán adott tájékoztatásból értesült arról, hogy az adott termék hitellel is megvásárolható, s ezen belül milyen hitelkonstrukcióban vásárolható meg. A tájékoztatás mellett feltüntetésre kerül az az adott lábjegyzet szám [a jelen esetben a (3) szám], amely révén a fogyasztó a reklámújság külön erre fenntartott részében (az ún. hitelbox-ban) informálódhat az adott konstrukció egyes részleteiről.

20. A „10 x 1%” konstrukcióval megvásárolható termékeknél feltüntetésre kerül a saját rész (0 Ft) és a havi törlesztőrészlet nagysága, amint azt az alábbi példa mutatja a 2007. január 2-től érvényes reklámújságban hirdetett Electrolux EU6420 típusú hűtőszekrény kapcsán:

MOST CSAK

49.999

Most: 0 Ft! Törlesztés: 10 x havi 5.499 Ft (3)

21. A Versenytanács rendelkezésére álló, az ügyindító végzésben vizsgálatl érintettként meghatározott időszakban (2007. január 2. és május 9. között) megjelent, illetve ezen időszakra vonatkozó reklámújságokban (a konkrét termékek megnevezésének mellőzésével) az alábbi, a termék árára és a havi törlesztőrészletre vonatkozó közlések jelentek meg, minden esetben a (3) számú, alábbiakban ismertetett tartalmú lábjegyzetre történő utalással:

A termék vételára	Törlesztőrészlet	A fogyasztó által kifizetett összeg
11.999 Ft	10 x havi 1.320 Ft	13.200 Ft
15.999 Ft	10 x havi 1.760 Ft	17.600 Ft
19.999 Ft	10 x havi 2.200 Ft	22.000 Ft
24.999 Ft	10 x havi 2.750 Ft	27.500 Ft
26.999 Ft	10 x havi 2.970 Ft	29.700 Ft
29.999 Ft	10 x havi 3.300 Ft	33.000 Ft
32.999 Ft	10 x havi 3.630 Ft	36.300 Ft
34.999 Ft	10 x havi 3.850 Ft	38.500 Ft
35.999 Ft	10 x havi 3.960 Ft	39.600 Ft
36.999 Ft	10 x havi 4.070 Ft	40.700 Ft
38.999 Ft	10 x havi 4.290 Ft	42.900 Ft
39.999 Ft	10 x havi 4.400 Ft	44.000 Ft
44.999 Ft	10 x havi 4.949 Ft	49.490 Ft
45.999 Ft	10 x havi 5.059 Ft	50.590 Ft
49.999 Ft	10 x havi 5.499 Ft	54.990 Ft
54.999 Ft	10 x havi 6.049 Ft	60.490 Ft
59.999 Ft	10 x havi 6.599 Ft	65.990 Ft

22. Az egyes termékeknél hivatkozott (3) lábjegyzetben a fogyasztó a következő tájékoztatást kapta:

10X1%!

Beneficial

(3)

Most minden így megjelölt termékünk megvásárolható 10 egyenlő részletben, összesen 10%, azaz havonta 1% (hitel) költséggel. Elérhető hitelösszeg: 10.000-500.000 Ft. Saját erő a teljes vételár függvényében: 0% 250.000 Ft-ig, 10% 250.000Ft felett. Futamidő 10 hónap. A kölcsön odaitélése minden esetben a Beneficial Zrt. által elvégzett hitelbírálat függvénye. Az áruhitel kondíciói tekintetében a Beneficial Zrt. mindenkor Hirdetményei az irányadóak. A THM meghatározása az aktuális feltételek, illetve a hatályos jogszabályok figyelembevételével történt és a feltételek változása esetén a mértéke módosulhat. Részletes információkért forduljon áruházi helyszíni ügyintézőinkhez, vagy érdeklődjön a Beneficial Zrt. ügyfélszolgálatánál. A (06-1) 411-76000 telefonszámon. THM: 23,43%

„Kevesebb, mint 1%” konstrukció

23. A 267 kódszámú („kevesebb, mint 1%” hitel) konstrukcióval kapcsolatban az „Euronics Műszaki Áruházlánc” című reklámújságban a vizsgálattal érintett időszakban a fogyasztó elsősorban a reklámújságban szereplő egyes termékek kapcsán adott tájékoztatásból értesült arról, hogy az adott termék hitellel is megvásárolható, s ezen belül milyen hitelkonstrukcióban vásárolható meg. A tájékoztatás mellett feltüntetésre kerül az az adott lábjegyzet szám [a jelen esetben a (3) szám], amely révén a fogyasztó a reklámújságban külön erre fenntartott részében (az ún. hitelbox-ban) informálódhat az adott konstrukció egyes részleteiről.

24. A Versenytanács rendelkezésére álló, a vizsgálatlalt érintett időszakban (2007. január 2. és május 9. között) alkalmazott, illetve ezen időszakra vonatkozó reklámújságokban az alábbi közlések jelentek meg:

2007. április 1. és 9.közötti időszakra vonatkozó reklámújság

A 2007. április 1.és 9.közötti időszakra vonatkozó reklámújságban például az alábbi közlések jelentek meg:

LG L1718S-SN monitor
39.999
Törlesztés: 8 x havi 5.371 Ft
Havi 1% sok! (3)

Sony Play Station 2
39.999
Törlesztés: 8 x havi 5.371 Ft
Havi 1% sok! (3)

Laxmark X 1250 multifunkcionális készülék
14.999
Törlesztés: 6 x havi 2.643 Ft
Havi 1% sok! (3)

HP Laserjet 1018 nyomtató
24.999
Törlesztés: 6 x havi 4.406 Ft
Havi 1% sok! (3)

HP C3180 többfunkciós nyomtató
29.999
Törlesztés: 6 x havi 5.287 Ft
Havi 1% sok! (3)

HP M1005 MFP többfunkciós készülék
44.999
Törlesztés: 9 x havi 5.414 Ft
Havi 1% sok! (3)

Egyes termékekkel kapcsolatban az is közlésre került, hogy a fogyasztó csereakcióban is részt vehet (a csereakcióban alkalmazott ár hangsúlyozásával):

Indesit WIA82 mosógép
Vételár: 49.999
Csereakcióban a vételár: 44.999
Törlesztés: 10 x havi 5.455 Ft
Havi 1% sok! (3)

Sony DSC-S5000 digitális fényképezőgép
Vételár: 34.999
Csereakcióban a vételár: 29.999
Törlesztés: 7 x havi 5.329 Ft
Havi 1% sok! (3)

Daewoo DRX 210SE DVD-felvevő
Vételár: 29.999
Csereakcióban a vételár: 24.999
Törlesztés:67 x havi 5.287 Ft
Havi 1% sok! (3)

- Keysmart 20M010 televízió
Vételár: 24.999
Csereakcióban a vételár: 19.999
Törlesztés: 6 x havi 4.406 Ft
Havi 1% sok! (3)
- Samsung LE26R32B LCD televízió
Vételár: 139.999
Csereakcióban a vételár: 129.999
Törlesztés: 60 x havi 10.027
Havi 1% sok! (3)
- Panasonic TH37PA60 plazma televízió
Vételár: 229.999
Csereakcióban a vételár: 199.999
Törlesztés: 29 x havi 10.112 Ft
Havi 1% sok! (3)

2007. április 10-16. közötti időszakra vonatkozó reklámújság

A 2007. április 10-16. közötti időszakra vonatkozó reklámújságban például az alábbi közlések jelentek meg:

- Electrolux ENB 3440 hűtőszekrény
99.999
Törlesztés: 24 x havi 5.109 Ft
Havi 1% sok! (3)
- HP EY588ES notebook
129.999
Törlesztés: 34 x havi 5.090 Ft
Havi 1% sok! (3)
- Expert H2302 számítógép
119.999
Törlesztés: 31 x havi 5.034 Ft
Havi 1% sok! (3)
- Keysmart 14M010 televízió
16.999
Törlesztés: 6 x havi 2.996 Ft
Havi 1% sok! (3)
- Samsung CW 29Z418 televízió
84.999
Törlesztés: 20 x havi 5.034 Ft
Havi 1% sok! (3)
- Panasonic TX32LE60P LCD televízió
179.999
Törlesztés: 55 x havi 5.016 Ft
Havi 1% sok! (3)
- Sony KDL-32U2000K LCD televízió
219.999
Törlesztés: 60 x havi 5.819 Ft
Havi 1% sok! (3)

LG 42PC3RA plazma televízió
279.999
Saját erő: 28.000 Ft + törlesztés: 60 x havi 6.665 Ft
Havi 1% sok! (3)

LG 37LC2RR LCD televízió
299.999
Saját erő: 30.000 Ft + törlesztés: 60 x havi 7.141 Ft
Havi 1% sok! (3)

Egyes termékekkel kapcsolatban az is közlésre került, hogy a fogyasztó csereakcióban is részt vehet (a csereakcióban alkalmazott ár hangsúlyozásával):

JVC HV32H5 televízió
Vételár: 99.999
Csereakcióban a vételár: 69.999
Törlesztés: 24 x havi 5.109 Ft
Havi 1% sok! (3)

Whirlpool AWO/43136 mosógép
Vételár: 84.999
Csereakcióban a vételár: 79.999
Törlesztés: 20 x havi 5.034 Ft
Havi 1% sok! (3)

Whirlpool AWE 8525 mosógép
Vételár: 89.999
Csereakcióban a vételár: 84.999
Törlesztés: 21 x havi 5.116 Ft
Havi 1% sok! (3)

Samsung LE26R32B LCD televízió
Vételár: 139.999
Csereakcióban a vételár: 129.999
Törlesztés: 38 x havi 5.058 Ft
Havi 1% sok! (3)

Panasonic TH37PA60 plazma televízió
Vételár: 229.999
Csereakcióban a vételár: 199.999
Törlesztés: 60 x havi 6.083 Ft
Havi 1% sok! (3)

2007. április 17-30. közötti időszakra vonatkozó reklámújság

A 2007. április 17-30. közötti időszakra vonatkozó reklámújságban az alábbi közlések jelentek meg:

Motorola F3 mobiltelefon
11.999
Törlesztés: 6 x havi 2.115 Ft
Havi 1% sok! (3)

DTK AFS 288-T-ATX számítógép
99.999
Törlesztés: 24 x havi 5.109 Ft
Havi 1% sok! (3)

HP EY88ES notebook
129.999
Törlesztés: 34 x havi 5.090 Ft
Havi 1% sok! (3)

LG 27LC2R LCD televízió
139.999
Törlesztés: 38 x havi 5.058 Ft
Havi 1% sok! (3)

Egyes termékekkel kapcsolatban az is közlésre került, hogy a fogyasztó csereakcióban is részt vehet (a csereakcióban alkalmazott ár hangsúlyozásával):

Philips 32PF3302 LCD televízió
Vételár: 179.999
Csereakcióban a vételár: 149.999
Törlesztés: 55 x havi 5.016 Ft
Havi 1% sok! (3)

Panasonic TH42PA60 plazma televízió
Vételár: 279.999
Csereakcióban a vételár: 249.999
Saját erő: 28.000 Ft + törlesztés: 60 x havi 6.665 Ft
Havi 1% sok! (3)

25. Az egyes termékeknel hivatkozott (3) lábjegyzetben a fogyasztó a következő tájékoztatást kapta:

Havi 1% sok! Beneficial
(3) Számoljon velünk! Minden termékünk megvásárolható a folyósított hitelösszegre vetítve kevesebb, mint havi 1% többletfizetéssel!
Elérhető hitelösszeg: 10.000-2.000.000 Ft, szükséges saját erő a vételár függvényében: 0% 250.000Ft-ig, 10% 250.001Ft-től 500.000 Ft-ig, 20% 300.000 Ft felett. Futamidő 6-60 hónap, kezelési költség: 0%. A kölcsön odaítélése minden esetben a Beneficial Zrt. által elvégzett hitelbíráló függvénye. Az áruhitel kondíciói tekintetében a Beneficial Zrt. mindenkor Hirdetményei az irányadóak. A THM mértéke a feltételek változása esetén módosulhat. Részletes információért forduljon áruházi helyszíni ügyintézőinkhez, vagy érdeklődjön a Beneficial Zrt. ügyfélszolgálatánál, a (06-1) 411-76000-ás telefonszámon.
A csereakciós termékeknel feltüntetett törlesztőrészlet és futamidő, a csere nélküli (magasabb) vételárra lett számolva. THM: 21,27 - 22,85%

A4 méretű POS kommunikációs anyag

26. A HSBC Zrt. a Euronics üzletek számára a vizsgálatl érintett időszakban az alábbi tartalmú, A4 méretű POS kommunikációs anyagot készítette és helyeztette el a „Kevesebb, mint 1%” szlogennel meghirdetett konstrukcióra vonatkozóan:

B e n e f i c i a l
Kevesebb, mint havi 1% kamat!
Beneficial Áruhitel
•A megjelölt termékek kevesebb, mint havi 1% kamattal megvásárolhatók
•Könnyen kiszámolható, alacsony havi törlesztőrészlet
•Akár 60 hónapos futamidő
•Egyszerű és gyors hitelfelvétel

H023R/ 1006

A kölcsön odaítélése minden esetben a Beneficial Zrt. által elvégzett hitelbírálat függvénye. Az áruhitel kondíciói tekintetében a Beneficial Zrt. mindenkori Hirdetményei az irányadóak. A THM mértéke a feltételek változása esetén módosulhat. Részletes információért forduljon az áruházi eladókhoz, vagy érdeklődjön a Beneficial Zrt. ügyfélszolgálatánál, a (06-1) 411-7600 telefonszámon. THM: 21,27-22,85%

Az üzletekben alkalmazott POS kommunikációs anyag darabszámát és a megjelentetés költségét a Vj-4/2008/13. számú irat tartalmazza.

A HSBC Zrt. hirdetményei

27. A „10 x 1%” konstrukcióval kapcsolatban a HSBC Zrt. alábbi tartalmú Hirdetményei voltak irányadóak, azzal, hogy

- a futamidő 10 hónap volt,
- az éves kamat minden esetben 21,24%-ot tett ki,
- a THM mértéke 23,43% volt,
- a kezelési költség minden esetben 0% volt.

Kölcsön összege	Minimum sajáterő a teljes vételár %-ában	Érvényes
25.000 Ft – 500.000 Ft	25.000 – 200.000 Ft között 0% 200.001 – 300.000 Ft között 10% 300.001 Ft felett 20%	2006.11.29.- 2006.12.31.
10.000 Ft – 500.000 Ft	10.000 – 250.000 Ft között 0% 250.001 – 500.000 között 10%	2006.12.07.- 2007.02.28.
19.990 Ft-500.000.- Ft	19.990 – 250.000 Ft között 0% 250.001 – 500.000 között 10%	2007.06.01. -2007.06.30.
19.990 Ft – 500.000 Ft	19.990 Ft – 250.000 Ft között 0% 250.000 Ft felett 10%	2007.08.01.-2007.08.31

28. A „kevesebb, mint 1%” konstrukcióval kapcsolatban a HSBC Zrt. alábbi tartalmú Hirdetményei voltak irányadóak, azzal, hogy

- a futamidő 6-60 hónap volt,
- az éves kamat 19,44 – 20,76%-ot tett ki,
- a THM mértéke 21,27 – 22,85% volt,
- a kezelési költség minden esetben 0% volt.

Kölcsön összege	Minimum saját erő a teljes vételár %-ában	Érvényes
25.000 Ft – 2.000.000 Ft	25.000 – 200.000 Ft között 0% 200.001 – 300.000 Ft között 10% 300.001 Ft felett 20%	2006.12.05. - 2006.12.19.
10.000 Ft – 2.000.000 Ft	10.000 – 250.000 Ft között 0% 250.001 – 500.000 között 10% 500.001 Ft felett 20%	2007.04.01. – 2007.04.30.

A Vöröskő Kft. paksi áruházában 2007. március 1. és 31. között az alábbi tartalmú Hirdetmény volt hatályos:

Kölcsön összege	Minimum saját erő a teljes vételár %-ában
10.000 Ft – 2.000.000 Ft	10.000 – 250.000 Ft között 0% 250.001 – 500.000 között 10% 500.001 Ft felett 20%

IV. Az eljárás alá vontak előadása

29. A Euronics Kft. előadta, a fogyasztók számára nem adott ki semmilyen tájékoztató anyagot a hitelkonstrukciókkal kapcsolatban, nem fejtett ki reklámtevékenységet a HSBC Zrt.-vel kötött együttműködési szerződés alapján.

30. A Bravotech Kft. előadta, a HSBC Zrt.-el kötött együttműködési keretszerződés értelmében kötelessége, hogy engedélyeztesse a HSBC Zrt.-vel a Euronics akciós kiadványaiban megjelenő hitelkonstrukciók hirdetésének tervezetét. Ennek megfelelően a kiadvány felelőse elkéri a HSBC Zrt.-től a szórólapon szerepeltethető konstrukciót és annak leírását. A grafikus által megtervezett kiadványoldalt jóváhagyásra elküldik a HSBC Zrt.-nek. A kiadványban meghirdetett hitelkonstrukciókat egyeztetik a HSBC Zrt.-vel, a HSBC Zrt. adja meg a törlesztőrészletekre vonatkozó információkat.

31. Az Elektro-Quality Kft. előadta, mivel a hitelkonstrukciókat a HSBC Zrt. minden általa üzemeltetett üzletnek lehetővé tette, ezért így külön üzletre nem jött létre megállapodás. A HSBC Zrt. nem határozott meg üzletei részére a meghirdetett hitelkonstrukcióra hitelkeretet.

32. A Vöröskő Kft. előadta, a szórólap megjelenése előtt a HSBC Zrt. a megjelenő grafikáról látványtervet kapott és azt minden alkalommal jóváhagyta.

33. A HSBC Zrt. előadta,

- az egyes vételárakhoz tartozó hitel paramétereiket, a hatályos Hirdetményben szereplő kondíciók (elérhető hitelösszeg, minimális saját erő, futamidő, éves kamat, kezelési költség) figyelembevételével, előre elkészített kalkulációs segédlet használatával számolja ki. A kalkuláció, a Hirdetményben feltüntetett kamatszámítási mód és a hatályos THM számításra vonatkozó jogszabály rendelkezései alapján történik,

- a „Kevesebb, mint havi 1%!” szlogennel meghirdetett konstrukció esetében bármely hitelösszeg, bármely futamidő választása esetén a hitelösszegre vetített havi többletfizetés minden esetben kevesebb, mint 1% (pl. 250.000 Ft hitelösszeg és 6 hónap futamidő esetében a havi törlesztőrészlet 44.061 Ft, míg a kamatmentes törlesztőrészlet 41.667 Ft lenne, így a többletfizetés havi 2.394 Ft, ami a hitelösszeg 0,96 %-a. Az éves kamat:19,44%, a THM:21,27%),
- a fogyasztó dönti el, hogy a Hirdetmény keretein belül, milyen kondíciókkal kívánja felvenni kölcsönt. Amennyiben a pénzügyi vállalkozás és a kereskedő törlesztőrészletet kíván kommunikálni az adott termék mellett, abban az esetben mindig csak egy futamidő és az ahhoz tartozó törlesztőrészlet, THM feltüntetésére van lehetőség. Mindamelllett a szórólapon elhelyezett hiteltermék leírása minden esetben részletes tájékoztatást nyújt a kölcsön paramétereiről (jelen esetben: a futamidő 6-60 hónap). Az általa használt online igénylőrendszer lehetővé teszi, hogy a kölcsönigénylés felvételekor a vásárló az ügyintézővel közösen válassza ki a konkrét futamidőt, melyhez a rendszer automatikusan hozzárendeli a havi törlesztőrészletet és a kölcsön egyéb paramétereit,
- a „10 x 1%” konstrukció esetében bármely hitelösszeg választása esetén a hitelösszegre vetített havi többletfizetés minden esetben 1% (pl. a 250.000 Ft hitelösszeg és 10 hónap futamidő esetében a havi törlesztőrészlet 27.498 Ft, míg a kamatmentes törlesztőrészlet 25.000 Ft lenne, így a többletfizetés havi 2.498 Ft, ami a hitelösszeg 1,00%-a. Az éves kamat 21,24%, a THM: 23,43%),
- a POS kommunikációs eszköz nem minősült önálló reklámnak, az az üzletekben elhelyezett információs anyagokkal együtt képezett önálló, egységes reklámot. Az nem jelent meg önállóan sem óriásplakát, sem hirdetőújság, sem más formában, az csak a Euronics üzletekben elhelyezett reklám részelemeként jelent meg, s az üzlethelyiségben a fogyasztó azonnal hozzájuthatott a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete által kibocsátott 15/2001. számú ajánlás szerinti pontos, egyértelmű és közérthető egyéb információkhoz. Továbbá a POS kommunikációs anyagon feltüntetésre került, hogy „részletes információért forduljon az áruházi eladókhoz vagy érdeklődjön a Beneficial Zrt. ügyfélszolgálatán.”

A HSBC Zrt. annak megállapítását kérte, hogy magatartása nem ütközött a Tpv. rendelkezéseibe.

V. Jogi háttér

34. A Tpv. 8.§-a (1) bekezdésének első mondata szerint tilos a gazdasági versenyben a fogyasztókat megtéveszteni. Ugyanezen cikk (2) bekezdésének a) pontja értelmében a fogyasztók megtévesztésének minősül, ha az áru ára, lényeges tulajdonsága - így különösen összetétele, használata, az egészségre és a környezetre gyakorolt hatása, valamint kezelése, továbbá az áru eredete, származási helye, beszerzési forrása vagy módja - tekintetében valótlan tény vagy valós tény megtévesztésre alkalmas módon állítanak, az árut megtévesztésre alkalmas árjelzővel látják el, vagy az áru lényeges tulajdonságairól bármilyen más, megtévesztésre alkalmas tájékoztatást adnak.

A Tpv. 9.§-a szerint a használt kifejezéseknek a mindennapi életben, illetőleg a szakmában elfogadott általános jelentése az irányadó annak megállapításánál, hogy a tájékoztatás a fogyasztók megtévesztésére alkalmas-e.

A Tpvt. 70.§-ának (1) bekezdés alapján a vizsgáló végzéssel vizsgálatot rendel el olyan tevékenység, magatartás vagy állapot észlelése esetén, amely a Tpvt. rendelkezéseit sértheti, feltéve, hogy az eljárás a Gazdasági Versenyhivatal hatáskörébe tartozik, és a közérdek védelme az eljárás lefolytatását szükségessé teszi. A végzésben meg kell jelölni azokat a körülményeket és magatartásokat, amelyek miatt az eljárás megindult.

A Tpvt. 72.§-a (1) bekezdésének a) pontja szerint az eljáró versenytanács a vizsgáló jelentésének kézhezvételét követően az eljárást végzéssel megszünteti, ha a vizsgálat elrendelésére okot adó, a 70.§ (1) bekezdésében meghatározott körülmények nem állnak fenn, továbbá akkor, ha a vizsgálat során beszerzett bizonyítékok alapján nem állapítható meg törvénysértés, és az eljárás folytatásától sem várható eredmény; az eljárást megszüntető végzéssel szemben külön jogorvoslatnak van helye.

A Tpvt. 74.§-ának (1) bekezdése leszögezi, az eljáró versenytanács tárgyalást tart, ha azt az ügyfél kéri, vagy az eljáró versenytanács szükségesnek tartja. Az eljáró versenytanács az előzetes álláspont megküldésével egyidejűleg nyilatkozattételre hívja fel az ügyfelet arról, hogy kéri-e tárgyalás tartását. A tárgyalás napját úgy kell meghatározni, hogy az ügyfélnek módjában álljon a tárgyalásra felkészülni.

A Tpvt. 74.§-ának (2) bekezdése szerint az eljáró versenytanács a tárgyaláson (illetve tárgyaláson kívül) a 72.§ (1) bekezdésének a) pontja szerinti esetekben az eljárást végzéssel megszüntetheti.

A Tpvt. 77.§-a (1) bekezdésének d) és f) pontja értelmében az eljáró versenytanács határozatában megállapíthatja a magatartás törvénybe ütközését, illetve megtilthatja a törvény rendelkezéseibe ütköző magatartás további folytatását.

Az eljáró versenytanács a Tpvt. 78.§-ának (1) bekezdése alapján bírságot szabhat ki azzal szemben, aki a Tpvt. rendelkezéseit megsérti.

A Tpvt. 83.§-ának (1) bekezdése szerint a versenyfelügyeleti eljárásban hozott határozat bírósági felülvizsgálata céljából való keresetindítás esetében a keresetlevelet a határozat közlésétől számított harminc napon belül a Versenytanácsnál kell benyújtani, vagy ajánlott küldeményként postára adni.

VI.

A Versenytanács döntése

35. A Tpvt. a fogyasztók megtévesztésére alkalmas magatartások tilalmazásával a gazdasági versenyt oly módon óvja, hogy nem engedi tisztességtelenül befolyásolni a fogyasztói döntés mechanizmusát. A fogyasztói döntés szabadsága hozzájárul a verseny hatásosságához. A fogyasztói döntés nem szabad, ha az információkeresési folyamatot egy vállalkozás tisztességtelenül befolyásolja. A tisztességtelen befolyásolás kihat vagy kihathat a fogyasztók azonos vagy egymást ésszerűen helyettesítő termékek közötti választásának a folyamatára, s ezáltal a verseny alakulására, ezen keresztül pedig a versenytársakra.

36. A fogyasztók felé irányuló minden (reklámként vagy más módon megnyilvánuló) tájékoztatással szemben követelmény, hogy annak alapján a fogyasztó reális képet alkothasson az adott termékről (áruról, szolgáltatásról).

37. A fogyasztó választási szabadságát korlátozó, nem teljes körűen pontos tájékoztatás jogellenes.

38. A Versenytanács nem vitatja, általában nem várható el valamely kommunikációs eszköztől (és különösen egy reklámtól) sem a teljes körű termékleírás, ugyanakkor ha egy tájékoztatás már megjelenít, kiemel valamely lényeges körülményt, akkor azt pontosan kell tennie, nem elhallgatva egyes, a közlés helyes értelmezéséhez szükséges tényeket.

A valós adatokat tartalmazó és előnyös tulajdonságokat kiemelő tájékoztatás is lehet félrevezető, ha elhallgat olyan adatokat, amelyek a közölt tulajdonságok értelmezéséhez elengedhetetlenül szükségesek.

39. A jogsértő tájékoztatás akkor is megvalósul, ha utóbb mód van a teljes körű valós információk megismerésére, figyelemmel arra, hogy a Tptv. 8.§-ának (1) és (2) bekezdése a tisztességtelen befolyásolásra alkalmas tájékoztatást tilalmazza, e sérelem megvalósulása pedig a jogsértő információk közreadásával befejeződik. Kiemeli a Versenytanács, egyébiránt nem várható el a fogyasztótól, hogy megkérdőjelezze a vállalkozás által közzétett tájékoztatás üzenetét.

Önmagában az a körülmény, hogy a megtévesztő tájékoztatás hatására esetleg felkeresi a fogyasztó a reklámozót további információk beszerzése végett, már kifogásolható, hiszen ennek során a vállalkozás „meggyőzheti” a fogyasztót, „ráveheti” a szolgáltatás igénybevételére vagy más terméket kínálhat fel neki. Az üzleti-piaci folyamatok igen lényeges mozzanata a kölcsönös kapcsolatfelvétel, amelynek során mindkét félnek számos alternatíva áll a rendelkezésére a realizáláshoz. Ha pedig ezen kapcsolatfelvétel alapja, elindítója egy jogsértő, megtévesztő tájékoztatás, akkor egyértelmű, hogy a további informálódás (ti. a kapcsolatfelvétel valamilyen formája) nem küszöböli ki a jogsértést.

40. A különböző áruházak, üzletek közötti választás folyamatában a fogyasztói döntés befolyásolására alkalmas az olyan tájékoztatás, amely szerint a fogyasztónak lehetősége van hitel (adott esetben: kedvező feltétellel történő) igényvételére, ha vásárolni szeretne.

Lényeges, hogy a vásárlás időpontjában nyújtott hitelkonstrukcióról a fogyasztó a reklámok révén valós tájékoztatást kapjon, tekintettel arra is, hogy a vásárlók nagy része nem bankszakember, illetve az üzletekben rendelkezésre álló azonnali hitelfelvételi lehetőségek okán is egyre elterjedtebb a kölcsönfelvétel útján való vásárlás. A versenyhelyzetben levő vállalkozással szemben fokozottan elvárható követelmény, hogy a vevőcsalगतó információk valóságosak és tényszerűek legyenek, s különösen fontos a fogyasztók pontos, megfelelő tájékoztatása azoknál a pénzügyi szolgáltatásra irányuló szerződéseknél, ahol a felek közötti kölcsönös bizalomnak kiemelkedő szerepe van a termék sajátosságai következtében.

A „Euronics Műszaki Áruházlánc” című reklámújságban megjelent tájékoztatások értelmezése

41. A Versenytanács kiemeli, önmagában nem tiltott a fő szöveghez képest kisebb betűmérettel szerepeltetett lábjegyzet alkalmazása. A reklámok révén megvalósuló tájékoztatásokkal összefüggésben megfogalmazódó észlelhetőség alapvető kritériuma nem a betűméret különbözősége, hanem alapvetően a reklámhordozó kommunikációs eszközök információátengedő képessége. A reklámújságokban (szórólapokon) alkalmazott kisbetűs tájékoztatás észlelhetőségét önmagában az apró betűméret (ha az olvasható) nem zárja ki,

feltéve, hogy a fő szöveg és a kis betűs kiegészítés (lábjegyzet) nem a fogyasztói döntések tisztességtelen befolyásolására alkalmas módon kerül egymástól elszakítva közlésre.

A jelen esetben vizsgált reklámok esetében figyelembe veendő, hogy

- a reklámújságok az egyes termékek mellett tett közlések (vétélár, törlesztőrészek száma és mértéke, a saját rész) kapcsán minden esetben feltüntetésre került a (3) lábjegyzet szám,
- a reklámújságok külön kiemelt részében (az ún. hitelbox-ban) kerültek ismertetésre a hitel akciók, az egyes termékeknél feltüntetett lábjegyzetek szerint ismertetve azokat.

Mindezek alapján a Versenytanács a reklámújságokban adott tájékoztatások értelmezése során az egyes termékeknél tett közléseket és az ugyanazon reklámújságban lábjegyzet formájában leírtakat egységében értékelte.

„10 x 1%” konstrukció

42. A reklámújságok a „10 x 1%” konstrukció kapcsán arról tájékoztatták a fogyasztókat, hogy

- mennyi az adott termék vételára,
- a termék 10 egyenlő részletben vásárolható meg,
- 10 hónapon át havonta a fogyasztónak mekkora összeget (törlesztőrészt) kell megfizetnie,
- a termék fogyasztó által kifizetett ára 10%-kal lesz több annál, mintha nem venne igénybe hitelt (a konstrukcióból adódóan a fogyasztó által kifizetendő összeg igen egyszerűen kiszámolható).

43. A „10 x 1%” konstrukció esetében a fogyasztók reális képet kaptak a reklámújságokban közzétett tájékoztatás alapján, a konstrukcióval kapcsolatos állítások megfeleltek a valóságnak. A Versenytanács elé tárt adatokból nem vált ismertté olyan eset, hogy a fogyasztóval nem a reklámújságban közölt részletekkel kötöttek volna szerződést.

„Kevesebb, mint 1%” konstrukció

44. A reklámújságok a „Kevesebb, mint 1%” konstrukció kapcsán arról tájékoztatták a fogyasztókat, hogy

- mennyi az adott termék vételára,
- hitel igénybevétele esetén hány hónapon keresztül milyen összegű törlesztőrészt kell fizetni,
- a havonta a hitel kapcsán felmerülő többletkiadás kevesebb, mint a hitelösszeg 1%-a,
- a csereakciós termékeknél feltüntetett törlesztőrészt és futamidő a csere nélküli (magasabb) vételárra lett számolva.

A fogyasztó számára egyszerű számítással megállapítható, hogy összesen milyen összeget kell fizetnie az adott termékért (részletek száma szorozva a törlesztőrészlettel), illetőleg feltüntetésre kerül a THM mértéke is.

Adott esetben a reklámújság tájékoztatása arra is kiterjed, hogy a fogyasztónak milyen saját erővel kell rendelkeznie, azaz a vásárláskor milyen összeget kell megfizetnie, majd ezt követően havonta milyen mértékű törlesztőrészek terhelik.

45. A „Kevesebb, mint 1%” konstrukcióról a fogyasztók nem kaptak irreális képet a reklámújságokban közzétett tájékoztatás alapján, a havonta a hitel kapcsán felmerülő többletkiadás a reklámújságokban feltüntetett termékek esetében valóban kevesebb volt, mint a hitelösszeg 1%-a. Ezt a Versenytanács külön is ellenőrizte azokban az esetekben, amikor a vásárláshoz a fogyasztó saját részének (az önrésznek) a megfizetése is szükséges volt. A csereakcióban reklámozott termékek esetében figyelembe veendő volt továbbá a reklámújságok lábjegyzete, amely egyértelműen közölte, hogy a csereakciós termékeknél feltüntetett törlesztőrészlet és futamidő a csere nélküli (magasabb) vételárra lett számolva.

A Versenytanács elé tárt adatokból nem vált ismertté olyan eset, hogy a fogyasztóval nem a reklámújságban közölt részletekkel kötöttek volna szerződést.

46. A Versenytanács észlelte, hogy a 2007. április 1-9. közötti időszakra szóló reklámújság 4. oldalán a Samsung LE26R32B televízió kapcsán a havi törlesztőrészlet vagy futamidő nyilvánvalóan tévesen került feltüntetésre (vétélár: 139.999 Ft, törlesztés: 60 x havi 10.027 Ft), azonban ez a fogyasztó számára is azonnal, a reklám közlésének megtekintésekor kiderülhet (a fogyasztó által a 139.999 Ft vételárral bíró termékért a hitel felvétele esetén fizetendő összeg a reklám szerint 601.620 Ft lenne), így ebben a valósághoz képest a reklámújság ajánlatáról nem kedvező, hanem éppen ellenkezőleg, kedvezőtlen tájékoztatást adó közlés vonatkozásban sem állapítható meg jogsértés.

A4 méretű POS kommunikációs anyag

47. A HSBC Zrt. által készített A4 méretű POS kommunikációs anyag arról tájékoztatta a fogyasztókat, hogy

- a Beneficial Áruhitel esetén a kamat kevesebb, mint havi 1%,
- a megjelölt termékek kevesebb, mint havi 1% kamattal megvásárolhatók.

48. Ez a reklám lényegesen eltér a reklámújságok által nyújtott tájékoztatásoktól. Ez utóbbiak arról tájékoztatták a fogyasztókat, hogy a havonta a hitel kapcsán felmerülő többletkiadás kevesebb, mint a hitelösszeg 1%-a, amely megfelel a valóságnak. Ezzel szemben a POS azt állította, hogy a hitel kamata kevesebb, mint havi 1%, illetve a termék kevesebb, mint havi 1% kamattal megvásárolható. Ez nem felel meg a valóságnak, amint az a konstrukció hirdetményeiből megállapítható, amelyekben az éves kamat mértékeként 19,44-20,76% lett feltüntetve. Ezt az sem oldotta fel, hogy a reklámban szerepelt a THM mértéke is (21,27-22,85%), mivel az egyértelmű, közismert „kamat” fogalmát alkalmazó állítás és a fogyasztók széles köre előtt kevésbé világos tartalommal bíró THM közlése a fogyasztót nem hozza abba a helyzetbe, hogy értelmezze a közölt kamat és a THM kapcsolatát, azok eltérésének hátterét. A THM feltüntetése önmagában nem zárja ki azt, hogy egy kölcsönre vonatkozó reklám alkalmas legyen a fogyasztói döntések tisztességtelen befolyásolására.

49. A jogsértő tájékoztatást tartalmazó reklámot - általa is elismerten - a HSBC Zrt. készítette és helyeztette el a Euronics üzletekben, így a HSBC Zrt. versenyjogi felelőssége kétségtelenül megállapítható.

A Euronics Kft., a Bravotech Kft., az Elektro-Quality Kft. és a Vöröskő Kft. jogsértő reklámmal kapcsolatos versenyjogi felelősségét illetően a Versenytanács a rendelkezésére álló

adatok alapján nem tudott állást foglalni, ehhez a versenyfelügyeleti eljárás folytatása mutatkozik szükségesnek. Mindazonáltal a Versenytanács az eljárást elhúzó további eljárási cselekmények elvégzését nem találta indokoltnak, figyelemmel arra, hogy a rendelkezésre álló iratokból, nyilatkozatokból az egyértelműen megállapítható, hogy a partnerek vizsgált tájékoztatásokkal összefüggésben fennálló felelőssége legfeljebb csak csekély mértékű, illetőleg a jelen ügyben azonosított versenyjogi probléma megoldása elsősorban a HSBC Zrt.-vel szembeni fellépés eredményeként érhető el.

Összefoglalás

50. A Versenytanács a HSBC Zrt. vonatkozásában külön határozatban állapította meg, hogy a HSBC Zrt. a fogyasztók megtévesztésére alkalmas magatartást tanúsított, amikor a 2007-ben a Euronics üzletekben elhelyezett POS kommunikációs eszközökön arról tájékoztatta a fogyasztókat, hogy a Beneficial Áruhitel esetén a kamat kevesebb, mint havi 1%. A HSBC Zrt. magatartásával megsértette a Tpvt. 8.§-a (2) bekezdésének a) pontját.

51. A Euronics Kft., a Bravotech Kft., az Elektro-Quality Kft. és a Vöröskő Kft. esetében a Versenytanács a jelen végzés rendelkező részében foglaltak szerint döntött, vonatkozásukban a versenyfelügyeleti eljárást a Tpvt. 77.§-a (1) bekezdésének a) pontja alapján [a Tpvt. 74.§-a (2) bekezdésének megfelelően eljárva] megszüntette.

VII. Egyéb kérdések

52. A Gazdasági Versenyhivatal hatásköre a Tpvt. 45.§-án, illetékessége a Tpvt. 46.§-án alapul. E rendelkezések értelmében a Gazdasági Versenyhivatal kizárólagos hatáskörrel rendelkezik minden olyan versenyfelügyeleti ügyben, amely nem tartozik bíróság (86.§) hatáskörébe, illetékessége pedig az ország egész területére kiterjed.

53. Az eljárás alá vontak úgy nyilatkoztak, hogy nem kéri tárgyalás tartását, s azt a Versenytanács sem tartotta szükségesnek, ezért határozatát a Tpvt. 74.§-ának (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül hozta meg.

54. A végzés elleni jogorvoslati jogot a Tpvt. 82.§-a biztosítja.

Budapest, 2008. június 12.